

Наталі Артріч
vas.triumff@gmail.com
+421944464219

13-та квартира
(Драма на 1 дію)

Дійові особи:

СВЕТКА.

РИНА.

АЛІСА.

ЗОРЯНА.

СТУДЕНТКА 1 – грає та ж акторка, що й Рину.

СТУДЕНТКА 2 – грає та ж акторка, що й Зоряну.

СТУДЕНТКА 3 – грає та ж акторка, що й Алісу.

Дія відбувається в університетському місті Східної Європи.
Усі імена та події вигадані, а збіги випадкові.

Уся дія в одному приміщенні: це велика кімната, схожа на спальню в гуртожитку. У кімнаті 3 ліжка, 3 тумбочки, обідній стіл і невеличкий письмовий стіл. Замість шаф стоять кронштейни для одягу.

Сцена 1.

Входить СВЕТКА, доглянута, добре вдягнена, упевнена в собі, і разом із нею дві молоденькі дівчини, РИНА та АЛІСА, кожна з валізою.

СВЕТКА. Заходьте, гості дорогі, господарями будете! Квартирка ця щаслива, нехай вас не хвилює, що 13-та. Усі, хто сюди потрапляє, потім добре влаштовуються. Ну, розташовуйтеся, ставте валізи. Ось ці два ліжка вільні. *(Показує.)* Якраз учора дівчата переїхали, до своїх чоловіків, між іншим.

РИНА та АЛІСА роздивляються приміщення.

СВЕТКА. Ось там *(показує рукою)* кухня. Невелика, але зручна. Техніка вся є. Але там тільки можна приготувати, а їсти тут, за столом. Туалет і душ теж туди по коридору.

РИНА. Світлано Петрівно, дякуємо вам. Ви знаєте, у нашому селищі тільки й розмов, що про вас. Багато хто на заробітки їздив і потім повертався. Але от тільки вам пощастило і влаштуватися добре, і заміж вийти, і громадянство отримати. Мама моя вас завжди за приклад ставить.

СВЕТКА. Так, Рино, мені пощастило. Скільки б я отримувала в цій вашій школі... А тут працюю в хорошій родині за хороші гроші. Та й у класах по двадцять учнів, а тут у мене всього двоє. А платня! Головне — платня!

АЛІСА. Світлано Петрівно, а до університету ми коли підемо? Треба ж і внески сплатити, підтвердження про вступ нам електронне надіслали.

РИНА. Дякуємо вам величезне, що допомогли всі документи подати, оформити, а то це все так складно...

СВЕТКА. Та як же не допомогти своїм-то. І беру я за це менше, ніж фірми помагаторські. Зараз розрахуємося, відпочинемо і все вирішимо. Сідайте.

РИНА та АЛІСА сідають за стіл. РИНА охоче дістає із сумки гаманець, кладе на стіл.

АЛІСА. А мої досі дивуються, що на таку затребувану спеціальність як готельна справа можна вчитися безкоштовно. Кажуть, на шахрайство схоже.

СВЕТКА. Ех, дівчата, європейські державні виші практично всі безплатні. Головне мову знати і вчитися. Тут беруть багато на перший курс, але після першого семестру відраховують половину. Не впорався, не вчишся — до побачення. Так що все від вас залежить. Самі подумайте, скільки нам із вашими батьками про комунізм торочили й ми вірили, що він настане. А комунізм я зустріла тільки тут, на Заході. Як найвищу форму капіталізму. Ой, дівчата, як же тут добре живеться, і питання не в книжках та музеях. Тут про тебе дбають. Ось мені роботодавець страховку хорошу оплачує, соціалку. Пенсію нормальну матиму, а не наші копійки. Та й чоловік із громадянством допоміг.

АЛІСА. А куди потім подівся?

СВЕТКА. А от не питай, Алісо. Та й нафіг він, чоловік. Свою справу зробив. Отримати з нього більше нема чого, тепер от у мене громадянство, з чоловіком не пов'язане, сама собі господиня... Дівчата, я вам так скажу: університет — воно, звісно, справа хороша, щоб зачепитися тут. А потім мужика треба шукати. Якісного. Вважайте, декілька років у вас на це є, поки вчитеся. І не нашого, а місцевого. От щоб усе отримати одним махом. Заради цього можна і до університету походити. *(До Рини.)* Що ти так на мене дивишся? У тебе, мабуть, одне кохання в голові, а в мене — життєвий досвід. Я тут через таке

пройшла за двадцять п'ять років... ух, краще не розповідати. Тому користуйтеся, дівчата, чужим досвідом, щоб своїх дров не наламати.

РИНА ця розмова до душі, АЛІСА — ні.

АЛІСА. Світлано Петрівно, то коли ми до університету поїдемо? І потім ще в поліцію треба...

СВЕТКА. Називайте мене просто Светка, це місцеві так називають, тут усе по-простому і жодного звертання по батькові. Підемо завтра, із самого ранку. Зараз час післяобідній, там уже нікого немає. А поки що розташовуйтеся, порахуємося і будемо їсти. *(Дістає телефон, відкриває в ньому калькулятор, рахує.)* Значить, з вас із кожної за вступ, за супровід у поліцію, за підготовку документів, за місяць за квартиру. Ось. *(Показує екран. Дівчата дістають із сумок гроші, віддають їй. Вона ховає собі в сумку.)* Чудово. Тепер можете в душ або речі розкласти, і розігрійте їжу, яка є. А завтра вже покажу, де найближчий продуктовий, і будете купувати що захочете. І в іншому, питайте, Светочка все допоможе і все розкаже.

РИНА та АЛІСА йдуть кожна до свого ліжка, кладуть на них речі.

Сцена 2. Через два роки.

Приходить СВЕТКА, вже не так добре вдягнена, як у першій сцені, трохи напідпитку, але не п'яна, просто весела. Швидко понишпоріла по плащах, рюкзаках, речах дівчат. Де знайшла — взяла потроху грошей. Важливо показати, що вона бере не все, а трохи, щоб не було помітно, і частину обов'язково залишає. Сідає на стілець, починає вивчати повідомлення в телефоні.

Входить АЛІСА, йде на кухню, виходить із чашкою чаю та бутербродом. Сідає за стіл, їсть і читає книгу. Зі СВЕТКОЮ не розмовляє, ігнорує, має бути видно, що стосунки в них натягнуті.

Вбігає РИНА, захекана, щаслива.

РИНА *(з порогу)*. Ой, дівчата, він мене заміж покликав! Офіційно. Я вже й не думала. Тепер можна буде з цього університету піти. Набрид він мені. І головне, я не знаю, чи хочу я займатися цією готельною справою... Так, я розумію, туристичних місць тут багато і роботу можна знайти навіть студенту, он як ти, Алісо. Але ж це нудно так!

АЛІСА *(не підіймаючи голови від книги)*. Два роки провчилася, рік залишився до отримання бакалавра. Хоч до цього довчися, навіщо кидати.

РИНА. Та втомилася я вчитися! І головне, цілий день спілкуєшся чужою мовою, тільки вечорами з вами й відпочиваю.

СВЕТКА. А зі своїм також напружуватися доводиться...

РИНА. З ним не так сильно, він багато чого й так розуміє. *(Підсаджується до столу, але так, щоб бачити Светку і спілкуватися з нею).* Та й говоримо ми мало. *(Хихикає.)* Ой, Свет, ти ж досвідченіша, з мамою моєю товаришувала, коли разом працювали... як би мені зробити так, щоб усе добре, щоб... ну, склалося, щоб не вигнав...

СВЕТКА. Ну, мій мене не виганяв. Я сама пішла. Як громадянство отримала.

РИНА. Та ні, я про інше. Я не хочу, щоб у мене навіть думка виникла від нього піти. І в нього від мене. І... щоб... усе було добре.

АЛІСА *(не підіймаючи голови від книги)*. І щоб жили ви довго й щасливо, і був у вас будинок, троє дітей і собака, і померли всі в один день...

РИНА. Навіщо ти так кажеш, Алісо... Стільки отрути в голосі... Можна подумати, ти б такого не хотіла.

АЛІСА. Хотіла б. Але спочатку я б хотіла стати самостійною. Здобути освіту, роботу, ПМП, а вже потім обирати собі чоловіка. Щоб бути незалежною від його документів.

РИНА. Ох, яка ж ти... ділова стала, цілеспрямована. От ти й у школі така була, чітко знала, чого хочеш. За тебе завжди можна було вчепитися і розраховувати, що ти витягнеш. *(Задумливо.)* Знаєш, Аліско, от я часто думаю: навіщо воно все мені? Європа, університет цей. Я ж сюди поїхала з тобою, за компанію. І я бачу, що ти розумниця, і от як у школі ти завжди попереду, а я хвостиком, так і тут. І мені завжди здавалося, що це правильно. До того ж мама каже: вчися, шукай хорошу роботу. Що ще може сільська вчителька порадити... І я бачу, що от ти йдеш, і в тебе виходить, і в інших виходить, а в мене ні. Так, Алісочко, я розумію, що треба, треба вчитися, але... не лежить у мене зовсім душа до цієї готельної справи, не моє воно. Кину...

АЛІСА. Риначко, може, ти в якийсь інший виш перейшла б, знайшла щось, що тобі більше підходить. Навіщо кидати? Туалети мити без освіти? У продавці йти? Подумай добре, давай знайдемо факультет, що тобі більш підходить. Мама твоя правильно радить, освіта — це все. У моєї навіть на таку пораду мізків немає, я зовсім одна все вирішую. З дванадцяти років кручуся, щоб прогодуватися. Тому й доводиться мені перти і йти вперед. Щоб вирватися в інше життя. І це важко... Ну, давай пошукаємо тобі щось більш... легке, чи що.

РИНА. Ні-ні, тут я хоч із тобою, а сама я точно не зможу, загнуся...

СВЕТКА. Риночко, ти її не слухай. Чоловіка знайшла — і тримайся. Через мужиків у нас усе в цьому житті. Найлегший шлях. Цю не слухай, у неї мужика немає, тому вона свої яйця і відрощує.

АЛІСА хоче щось сказати, але стримує себе.

СВЕТКА. От знайшла ти хорошого, та ще й із житлом. І тримайся за нього. Терпи. Твоя справа потерпіти кілька років, а потім — європейський паспорт, і ти вся в дамках і в білому пальті. А далі шукай іншого, кращого...

РИНА. Светко, ну як ти можеш...

СВЕТКА. Ну а що, перший мужик — це тільки як перша сходинка. Потім другого шукай кращого, і так вище, вище, і от воно, твоє щастя...

АЛІСА. Ти своє знайшла? Як на мене, ти з першої сходинки до другої не дострибнула.

СВЕТКА. Я то інше, я дурною була, так от вас вчу, щоб розтелепами не були. Я ж кажу: раз любить, пропонує одружитися — вчіпляйся в нього і їдь. Багато ти на тій освіті виїдеш...

АЛІСА. Слухай, слухай. Нісенітниці всякі. Я з першого курсу працювати почала не тільки заради заробітку. Це і практика, і зв'язки в потрібній сфері. А не тільки щоб було чим за цю конуру платити.

СВЕТКА. Це не конура, це дуже навіть хороша квартира. Хоч і 13-та. У хорошому будинку, в діловому центрі міста...

АЛІСА. З власником якої ти спиш, і він дозволяє тобі тут жити без платні, а з нас гроші дереш.

СВЕТКА *(побілівши)*. Звідки ти знаєш? Де ці плітки почула?

АЛІСА. Це не плітки. Шеф агентства нерухомості, де я працюю, знайомий із власником цієї квартири. Думаєш, тут можна щось від когось приховати?

СВЕТКА *(вибухає)*. Та ти... Ти взагалі обнагліла! Живеш тут і мене ж засуджуєш!

АЛІСА. Я не засуджую. Я констатую. Кожен влаштовується як може. Ти от влаштувалася, щоб заробляти на нас.

СВЕТКА схоплюється, стискає кулаки.

АЛІСА *(продовжує спокійним тоном)*. Кажу, я тебе не засуджую, не спинайся на диби! Може, я б теж так вчинила у твоїй... вельми кепській ситуації.

СВЕТКА. У якій це такій моїй ситуації?

АЛІСА. Ну а що, роботи в тебе хорошої немає, навряд чи можна вважати досягненням позицію няні в родині. Ні перспектив, нічого, ні свого житла, ні чоловіка...

СВЕТКА. Заткни пельку. От заткнись! Бо вилетиш звідси.

АЛІСА *(продовжує)*. Та й невідомо, чи знають твої господарі, що ти кожні вихідні напідпитку. Крадеш дрібниці... От цікаво, як вони поводитимуться... коли дізнаються.

Мовчки дивляться одна на одну. СВЕТКА капітулює, сідає.

АЛІСА. Так що не вилечу, а буду жити тут рівно до того моменту, поки сама захочу. Ти знаєш, я вже не та наївна ідіотка як два роки тому. Що приїхала й дозволяла годувати себе бубликами та напускати всілякого туману. Що Светочка допоможе, Светочка підкаже... І житло мені знайти — раз плюнути, просто не хочу зайвої тяганини з перепропискою, картками, поки я не... *(Прикусила язика, змусила себе замовкнути.)*

СВЕТКА. Що?

АЛІСА. Не важливо. Це тебе не стосується. Я тобі за ліжко плачу, а інше тебе не обходить.

СВЕТКА відкриває рота, хоче щось сказати.

АЛІСА *(перебиває)*. І не треба говорити про те, як ти нам допомогла. Ти за це гроші отримала. Я ж знаю, що ти «помагатором» начорно працюєш, і з нас оренду теж начорно береш. Так що навіть не думай погрожувати мені або зробити якусь підлянку, поки я в тебе живу. Бо я тобі швидко проблеми організую, ніяке громадянство не допоможе... *(Встає, відкладає книгу. Бере чашку, йде в бік кухні, біля порогу повертається.)* І не смій більше тягати мої гроші з кишень. Думаш, я не бачу? Це інших можеш дурити, а з мене досить. *(Іде в кухню.)*

РИНА *(розгублено)*. Я її такою ніколи не бачила.

СВЕТКА. Ти її не слухай. Беруть заміж — бігом біжи. І яка різниця, головне — паспорт. А краще б ще й завагітніти. Дитина по батькові громадянство європейське отримує. Ти — аліменти. Це тобі не Азія. Ех, от я свого часу... *(Прикусила язика.)*

РИНА *(із цікавістю)*. Що?

СВЕТКА *(награно весело)*. Та треба було на пузо брати, а в мене не вийшло. Тому лови свій шанс. Ти ж його кохаєш?

РИНА. Кохаю.

СВЕТКА. От і добре. Коли з коханням, воно завжди простіше, ніж... Ох, перепробувала б ти з моє... Светочка через таке лайно пройшла...

РИНА. Светко, а у тебе... донька твоя, що з-за кордону до нас у селище повернулася, вона... по кохання у тебе? І чому звідси поїхала? Вона там відмовчується, нічого не каже. Що у вас сталося?

СВЕТКА *(вибухає)*. А ось це тебе не стосується! Це нікого не стосується! Усе в мене тут було! І зараз є. А от ти якби не поїхала, то в нашому захолусті за копійки б горбатилася. І взагалі, не чіпляйся до мене зараз. *(Встає, дістає зі своєї тумбочки пляшку вина і склянки. Йде до столу.)* Мегера ця, Аліска, мене довела, треба заспокоїтися. Будеш?

РИНА. Ні.

СВЕТКА. Ну ні, то ні. *(Наливає собі, п'є.)* Треба розслабитися і скоріше заснути, завтра на роботу рано.

АЛІСА визирає з кухні, докірливо хитає головою.

Сцена 3. Ще через два роки.

У кімнаті СВЕТКА і ЗОРЯНА. СВЕТКА стала гірше виглядати й гірше вдягатися. Зараз вона прийшла з важкої фізичної роботи, але приховує це. СВЕТКА порається біля загального обіднього столу. ЗОРЯНА сидить за робочим, працює на ноутбуці. СВЕТКА ставить на стіл їжу та випивку.

СВЕТКА. Зоряно, сідай за стіл. Що ти як не рідна. Другий тиждень живеш, жодного разу за стіл не сіла...

ЗОРЯНА *(після паузи, не відриваючись від компа)*. Дякую, немає часу розсиджуватися. Багато роботи.

СВЕТКА. Що ж ви всі такі ділові, працюєте й працюєте. Ця стерва постійно працює, не розмовляє зі мною. Ти теж мовчазна... Я люблю веселих дівчат. Хоча от твоє ліжко в цьому плані дуже вдале. Тут усі, хто живуть, потім швидко заміж виходять. Більше ніж на півроку ніхто не затримується.

ЗОРЯНА мовчить.

СВЕТКА. Сюди взагалі добре приїжджати й одразу мужика ловити. А ти як щодо цього? Я взагалі зазвичай студенток беру. Це ти от... трохи старша... А ті, що щойно приїхали, нічого тут не знають. Я показую їм усе, розповідаю. Допмагаю, коротше. Починають учитися, а потім — ф'ють, і заміж.

ЗОРЯНА мовчить.

СВЕТКА. А ти дивна. Не студентка, я ж бачу, а окреме житло не знімаєш. Я оце дешево беру, що ж я, своїх, чи що, оббирати буду?

ЗОРЯНА мовчить. СВЕТКА сідає, збирається їсти. Дістає пляшку вина.

СВЕТКА. Будеш?

ЗОРЯНА мовчить. СВЕТКА, трохи почекавши, наливає собі самій. Жадібно випиває. Одразу ж наливає другу.

СВЕТКА. Фуух, полегшало. А то цілий день із дітьми працюю, так утомлююся... Треба старанно їх навчати, а я вже з обіду хочу додому. Так що, мені самій пити?

ЗОРЯНА (працюючи, після паузи). Я вже казала, не п'ю я. І вас дуже прошу, не відволікайте мене кожні п'ять хвилин. У мене термінова робота, яку треба доробити.

СВЕТКА налила і якийсь час їсть і п'є сама.

СВЕТКА. Що ж ви всі як не рідні, а? Хочеш як краще, хочеш допомогти... Ви ж приїжджаєте, нічого тут не знаєте, а я тут вже давно, громадянство отримала. Усе можу розповісти, показати, допомогти влаштуватися. У поліцію іноземну сходити чи куди ще. І я ж за допомогу беру зовсім небагато, не те що ці помагатори, по дві штуки їм відвалили... Один раз щось зроблять і кинуть. А дозвіл на проживання – це не так просто як думають. Не так важко його отримати, як потім щороку продовжувати... Отож-бо... Нюансів багато... *(До Зоряни.)* Чуєш, от у тебе в картці написано «ціль — навчання». Значить, ти студентка? Але на студентку ти не схожа...

ЗОРЯНА працює, не відповідає.

СВЕТКА. Ну що ж ти постійно мовчиш, га?

ЗОРЯНА (після паузи). Я навчаюся в докторантурі. Чому винаймаю житло у вас — це моя особиста справа. А якщо ви будете мене відволікати, я з'їду і заберу свої гроші назад. Ще питання є?

Светка при слові «гроші» притихла, але ненадовго. П'є і починає п'яно сміятися.

СВЕТКА. А все одно ліжко в тебе найщасливіше. І квартира щаслива, хоч і 13-та. І я щаслива, і всі тут щасливі.

Входить АЛІСА. Вішає плащ, проходить до свого ліжка.

СВЕТКА. О, найщасливіша і незалежна прийшла. Членонезалежна наша. Тому п'ятий рік у мене, ніяк заміж не...

АЛІСА. Світлано, я з'їжджаю. Ще тиждень у мене оплачений, далі я продовжувати не буду.

СВЕТКА *(здивована)*. Заміж? Невже заміж? А?

АЛІСА. У тебе тільки одне на думці. Ні, я беру квартиру в іпотеку. *(З усмішкою.)* Дохід дозволяє. *(Сідає на своє ліжко, дістає папери, через плече, до Светки.)* Коли закінчиш трапезу з випивкою, звільни стіл, будь ласка. *(Видно, що цю фразу вона вимовляє не вперше.)*

СВЕТКА не може прийти до тями, бере зі столу недопиту пляшку й іде до дверей. Накидає на себе шаль та виходить, на столі залишаються недоїдки.

АЛІСА. І слава богу. Як мені вже набрид цей бедлам. Цей бардак усюди. Ці її сльози та бідкання про життя і мужиків...

ЗОРЯНА. Чому ти не з'їхала раніше? Стільки років це терпіти... *(Хитає головою.)* Я б не змогла. Я за два тижні тут уже з глузду з'їду скоро.

АЛІСА. Ну то доживи цей місяць, за який заплатила, і переїжджай. Наприклад, до мене. Хочеш, разом з'їдемо? Я з тебе дорогого не візьму, тільки щоб іпотеку було трохи легше сплачувати. Але в мене буде тихо, обіцяю. *(Посміхається зі смутком.)* Це я зараз при Светці хорохорюся, насправді не так я поки що багато й заробляю. Працюю, але на всьому економлю. От буквально кожна отримана сума в мене до цента розписана на багато місяців уперед... Дуже важко так жити, іноді мені здається, що це ніколи не закінчиться... Я ж у дванадцять перші гроші заробила, з п'ятнадцяти постійно працюю... Але я прорвуся, я уперта. *(Після паузи.)* Знаєш, Светка ж дурить дівчат. По повній. І краде по дрібницях до того ж. Своїх дурить.

ЗОРЯНА. Я вже помітила. Тобі шкода?

АЛІСА. Та питання не в тому. Просто гидко. Знаєш, скільки дівчат через її хату пройшло? Тільки на моїй пам'яті за чотири роки ти п'ята. І на кожній вона наживається. І бреше, що добре влаштувалася. Бреше, що нянею працює. Насправді вона давно вже підлоги миє на складах, уяви! Дівчатам мізки пудрить, що, мовляв, педагог і за педагогічною освітою працює, а сама...

ЗОРЯНА. Я знала про це.

АЛІСА *(здивована)*. Знала? А навіщо ж ти вдаєш, ніби їй віриш, мовчиш?

ЗОРЯНА. А сенс? Мені взагалі мало що цікаво про життя інших. А от чому тебе так це все зачіпає?

АЛІСА *(якийсь час мовчить. Потім починає говорити тихо, але поступово збуджуючись)*. Я з дитинства завжди була розумницею. Навіть при вічно п'яній матері. Добре вчилася, золота медаль. Я ж із маленького селища, з Тернопільщини, звідки й Светка. І завжди мені здавалося, що світ має бути справедливим. До тих, хто чесно працює. І що я зможу всього досягти розумом і працею, але... Але зараз я бачу, в філософії Светки, що все через мужиків – є правда. Це паршива правда, але вона в усьому і всюди. От подивися, я працюю в агенції нерухомості. Багато працюю, вивчаю закони. Відмовилася спати з начальником... Але як результат - фіфа у нас в агенції з'явилася. Дурепа повна. Нікчема. Не те що продати — опис до квартир написати не може. Але цицата. Нещодавно доручили їй про об'єкти в соцмережах писати, то вона накрутила такого... А переробляти довелося мені. І доплатити ніхто не доплатив. Зате вона спить із начальником, їздить на БМВ, яку він їй подарував... Знаєш, я днями йшла на перегляд квартири. У капюшоні, під дощем, вітер парасоллю вивертає. І раптом повз мене проїжджає біла машина, а в ній така собі... барбі сидить. Видно, що безголова, дурепа блондиниста, руки на кермі з довжелезним таким манікюром... А пальто на ній таке, що я і за три місяці стільки не заробляю. Я не встигла відійти, як її машина мене окатила водою і брудом. А мені ж на перегляд... Вона поїхала, а я розридалася. От просто там, на вулиці. Від безнадії. Я пашу з дитинства, а такої машини в мене немає. Хоча я теж мріяла б на перегляди на машині їздити. А по ній же видно, що вона сама й копійки не заробила. Усе через ліжко отримала. І от хіба це справедливо? А потім додому прийшла вся брудна, куртку єдину перу, а тут знову Светка зі своїми байками. Тут кожен місяць вираховуєш, скільки до подачі на ПМП залишилося, а в неї, блін, громадянство. А через яке місце вона його отримала?! Вона тут ще з 90-х, і перші роки проституцією заробляла. Тоді ж тисячі наших дівчат ломанулися на захід, а от це її «я педагог» — це вже після шлюбу з місцевим. Благородна і чистенька стала. І от я дивлюся на все це і розумію, чому місцеві мужики нас усіх повіями вважають, і що ми їм винні просто так давати... Вони думають, що всі приїжджають заробити, а оскільки ні мови, ні кваліфікації, тому й упевнені, що ми маємо давати за першим же свистком. Нам морквою європейською помахай, цукерку закордонну дай, і ми вже рачки стань і приготуйся... А потім ще будь вдячна... Фу! Я тут усюди з цим стикаюся. Відмовляю, відшиваю. Але... Знаєш, найобразливіше, що вони мають рацію! Найчастіше дівчата так і досягають свого! Одна я, як проклята, пашу, і ні кохання в мене, ні чоловіка, ні грошей. *(Зривається на сльози.)* Усе так важко дається. Іноді я думаю, що й чоловіків нормальних взагалі немає... Мене вчора назвали «курка з яйцями». За очі, звісно, але я дізналася. І зробити нічого не можу. Доводиться терпіти, терпіти, терпіти. Тому що вони господарі, і вони вирішують, тримати мене на роботі чи ні... А я оце все терплю. Насилу. І вдома не розслабитися. Бо важко не стати проституткою, коли живеш з проституткою... *(Пауза. Аліса трохи заспокоюється, далі говорить спокійніше.)* Отак по життю виходить, що вона має рацію...

ЗОРЯНА. Не треба так.

АЛІСА. Не треба? Та я дні до подачі на ПМП рахую, щоб самій обирати роботу і відмовляти, якщо щось не по мені... Щоб не принижуватися, щоб цінували мене як

людину, а не як шльондру, що приїхала мужиком розжитися... І... господи, як же це все складно. *(Знову плаче.)* Чому в мене все так важко і погано з самого дитинства?

ЗОРЯНА встає з-за комп'ютера, підходить до АЛІСИ, гладить її по голові.

ЗОРЯНА. Ну, заспокойся, заспокойся, дитино. Розумію, важко тобі, але це все минеться. Закон такий є, давній. Усе минає. Мине й це. Мине час, і стане зрозуміло, навіщо були всі ці страждання... Давай помріємо. От ти вся така красива, успішна, усе змогла і всього досягла, сидиш під пальмою і п'єш коктейль... Подобається тобі така картинка?

АЛІСА *(заспокоюючись)*. Так. *(Усміхається.)* Але мені хочеться самій собі це забезпечити, своїм розумом, а не... утриманкою стати.

ЗОРЯНА. Значить, так і буде. Тепер у тебе буде своя квартира, ти почуватимешся спокійно, на своїй території, і обов'язково зустрінеш своє кохання.

АЛІСА. Я не вірю в кохання. Я вірю тільки в гроші.

ЗОРЯНА. Значить, будуть у тебе гроші. Обов'язково. Адже у що ми віримо, те з нами й стається. *(Після паузи.)* Твоя правда, з цією п'яничкою жити неможливо. Тому я, як місяць закінчиться, переїду до тебе. Краще я тобі допомагатиму на іпотеку, ніж Світлані на випивку. *(Обіймаються.)*

Кімната затемнюється. Висвітлюється авансцена.

СВЕТКА сидить на підлозі/землі в тому, у чому пішла, у шалі й з пляшкою. Говорить по телефону. Протягом розмови та подальшого монологу п'є з горла. Часто, але маленькими ковтками.

СВЕТКА. Ну, як там ластівки мої?

ЖІНОЧИЙ ГОЛОС. Ой, Світлано, ти не уявляєш. Ніхто не знав, що таке може бути. Загребли твою доньку. Кажуть, за зберігання наркотиків.

СВЕТКА. А сама вона не...

ЖІНОЧИЙ ГОЛОС. Та ніби ні, я ж бачу її регулярно, усе нормально було. Тиха дівчинка. Ну, мовчазна, так то характер. Але щоб таке... А може, й було щось, хто ж знає. У тихому болоті...

СВЕТКА. Ти там поговори мені...

ЖІНОЧИЙ ГОЛОС. А я й кажу. Погано, коли дівчинка без матері росте. А тепер от і мала тією ж доріжкою...

СВЕТКА. Якою такою доріжкою, онуці моїй ще восьми років немає...

ЖІНОЧИЙ ГОЛОС. Я мала на увазі, що без матері рости буде. Доньці ж твоїй строк загрожує. Поки що нічого ніхто не знає, але я тобі, як завжди, дзвонитиму й доповідатиму.

СВЕТКА. А онука, онука у кого зараз?

ЖІНОЧИЙ ГОЛОС. А її забрали поки що в дитприймальник. До рішення суду.

СВЕТКА. А ти не могла забрати?

ЖІНОЧИЙ ГОЛОС. А я до чого тут? Ти будеш по закордонах життям насолоджуватися, а я маленьку дитину тягти? Ти мені подруга, але тут вибачай.

СВЕТКА *(знову випиває, мовчить, думає)*. Ти це... дізнайся, що треба, щоб її забрати. Я заберу до себе. Доня моя не дозволяла з нею бачитися, ти знаєш, взагалі мене знати не хотіла, але онука... Дізнайся там, які документи... Я приїду й заберу її сюди.

ЖІНОЧИЙ ГОЛОС. Що зможу, дізнаюся. На зв'язку.

СВЕТКА відключає слухавку, сидить, дивиться в простір...

СВЕТКА. Чому життя таке лайно? І ніщо не допомагає. Ніщо не дає забути. Доня моя теж... Я стільки років страждаю від її жорстокості, холодності. Що я їй не так зробила? Що не так? Але до сих пір, уже майже вісім років у мене у вухах її слова: «Я тебе ненавиджу. Ти мені зламала життя». Я багато пахала, старалася, хотіла нам із нею хороше життя забезпечити, а вона он як. Зламала! Ну так, по молодості у мене і гульки були, і мужиків тьма. Ну, аборти, само собою. Але як завагітніла, я ж зав'язала. З усім зав'язала. Мені вже за тридцять було, коли вона народилася. І я ж їй усе. І найкращі школи, і репетиторів, і гуртки. І шмотки. І море щороку. Собі в усьому відмовляла. А їй усе не так. Закриється, сяде, вставить очі кудись і мовчить. Ні «дякую», нічого. Ніколи не зрозумієш, чого вона хоче. На все одна відповідь: «Не лізь, відчепись». А я ж і так на роботі цілими днями, щоб усе в неї було... Чужих дітей доглядала, а свою от... Ех, доню-доню, знала б ти, як мені це — жити так далеко від тебе. Не знати, як ти, що ти. Не мати можливості навіть зателефонувати, обличчя твоє побачити. За що мене ненавидіти? Я все зробила, щоб ми в Європі зачепилися, а ти отаке утнула — вирішила в нашу глухомань повернутися. Навіщо? Щоб мене принизити? Що, мовляв, я вештаюсь по закордонах, а їй нічого цього не треба... Ух, от як воно... Я і люблю її, але як подумаю про те, що вона наплювала на мене і втекла, то така злість бере дика... Господи, мені й так погано, наче серце мені вирвали, а тут ще й це! За що? Доню моя... ну як же ти так... *(Допиває пляшку, трясє її, з пляшки капають останні краплі.)* Куди ж воно так швидко завжди закінчується... А горе моє ні. Горю моєму кінця немає. Мені треба... не, не зможу я... треба це... до цілодобового дійти... *(Встає, йде.)*

Сцена 4. Через кілька днів.

ЗОРЯНА і РИНА за столом вечеряють.

РИНА. Я рада, що в Аліси все склалося. У мене ось ні. Коли звідси переїжджала, здавалося усе, назавжди. Ніколи не повернуся в цю квартиру. А от бачиш... Але тиждень мені треба десь побути, щоб розібратися, як жити далі... Я ж заміж ніби з любові виходила, але... Різні ми. Іноді сидимо разом, вечеряємо — і така туга. Аж серце виє! І хочеться поговорити своєю мовою. І тягне подивитися фільм, на якому виросла, а він не розуміє. А я не розумію їхніх жартів, їхніх проблем. Як на мене, то ці проблеми взагалі виїденого яйця не варті! Що вони взагалі розуміють про нас, хіба вони пройшли через таку кількість дефолтів, майданів, криз, інфляцій, революцій, як ми? Що вони знають про війну? Коли ти тут, а вона там. І навіть коли тебе це прямо не стосується, вона все одно в серці, вона все одно болить у тобі. Та вони самі не розуміють і не цінують, наскільки в них усе простіше! Особливо якщо ти тут народився і живеш... А знаєш, Зоряно, попри почуття, мені частіше було з ним сумно, ніж весело. І навіть коли хотілося вірити в кохання, все одно... між нами прірва... і я не знаю, скільки треба років, щоб її подолати. Я ось зараз, коли бачу наших, що одружилися з іноземцями, мимоволі думаю... скільки ж їм років довелося прилаштовуватися і пристосовуватися... Одне діло романтичні зустрічі, побачення, там і не дуже важливо, знаєш ти мову чи ні. Там емоції, і без слів усе зрозуміло. А от минає серпанок і починається життя... І це геть сумно. Тут не обійдешся одним милуванням та обіймашками...

ЗОРЯНА. Розумію...

РИНА. От правда, не думала, що повернуся жити до Светки. Такий тут контраст із квартирою Міхаеля... Але зараз... треба подумати мені. Сказала Міхаєлеві, щоб одразу не рвати, що їду до батьків на тиждень, а сама сюди. А куди мені ще? Мені треба зрозуміти: залишатися з ним чи ні? Працювати чи вчитися? Що взагалі далі робити. Повертатися на готельний факультет я не хочу. Аліска молодець, вона витримала і його скінчила, а я... Мене аж верне, коли про це думаю...

ЗОРЯНА. Може, тобі тоді підійшло б щось інше, більш веселе? Ти ж така сміхотлива, тепла. Освіта потрібна, тут двох думок бути не може, інакше в чужій країні нічого не досягнеш. Але можна обрати те, що подобається. Не обов'язково університет. Може, профільний курс якийсь? Півроку повчишся — і сертифікат...

РИНА. Я не знаю... Що б ти мені порадила? Хоч ти й мовчиш, і нічого про себе не розповідаєш, але я бачу, що ти розумна. Ти вчишся чи працюєш? За віком ніби вчитися запізно. Але я от дивлюся на тебе два дні, що я тут живу, і не розумію, хто ти. Чому ти тут? Чому не знімаєш хороше житло, а так спокійно опускаєшся нижче свого рівня? Чому живеш із сусідками? Я ж бачу, скільки ти сидиш за комп'ютером, працюєш, і як ти втомлюєшся від людей.

ЗОРЯНА *(трохи помовчавши)*. Я не дуже люблю про це розповідати, і тим паче не хотіла б, щоб Світлана дізналася... *(Наважившись)*. Але, може, моя історія тобі допоможе прийняти рішення... *(Після паузи)*. Я в цій країні десять років, а досі не отримала ПМП... Здивована? Ось так буває. *(Після паузи, говорить і ніби аналізує в процесі. Видно, що вона розповідає це вперше)*. Я приїхала студенткою, майже одразу вийшла заміж. Змінила ціль перебування на «возз'єднання сім'ї». Ти ж знаєш, що у студентів два роки навчання рахуються як рік для ПМП? Ну от, через шлюб мені одразу дали посвідку на п'ять років. І наче добре жили. Але потім я зрозуміла, що не можу більше. Теж усе дратувало в чоловікові. От усе, як ти розповідаєш, тільки набагато сильніше. Я терпіти його вже поруч не могла. Але трималася заради посвідки. Бо вчитися мені подобалося, я захистила диплом і пішла в докторантуру. А от чоловікові моєму навпаки це все не подобалося. Звик, що я від нього залежна, всього боюся, спілкуюсь простими фразами... Він же не знав, якою розумною я можу бути рідною мовою і як у мене добре працюють мізки. Думав, ошчасливить студентку зі злиденної країни третього світу... Так от, як вступила до докторантури, він розлютився. І вирішив зі мною розлучитися. Ну, це мене не лякало, я теж вже думала про те, щоб розійтися. Але він написав у поліцію, що наш шлюб був фіктивним, що я вийшла заміж заради посвідки.

РИНА *(приголомшено)*. Не може бути...

ЗОРЯНА. Може. У поліції йому повірили, навіть перевіряти не стали. Він же хто — громадянин країни, а я за їхніми поняттями шльондра продажна. Так-так! Наші співвітчизниці себе зарекомендували, що інакше їх не сприймають. І от мій колишній написав у поліцію скаргу про фіктивний шлюб, і мені анулювали ПМП, просто всі мої накопичені роки анулювали, розумієш?

РИНА. Який жах!

ЗОРЯНА. Хотіли взагалі витурити з країни, але врятувало те, що я не просто студентка, а вже в докторантурі й з відзнакою... У країні залишили. А от з документами довелося починати все спочатку. Вдалося тільки студентську... Так що зараз починаю новий відлік терміну для ПМП. Тільки тепер умови стали жорсткішими, і змінити студентську посвідку на іншу не можна. Так що я взагалі в непевному стані. Скоро докторантуру закінчую, а... загалом, що далі, поки незрозуміло. Швидше за все, треба налаштовуватися їхати з докторським ступенем уже в іншу країну... Тобто теж із нуля, нова мова, нове все... Тому й тимчасове житло мене влаштує, в цій країні мені особисте не світить.

РИНА *(під враженням)*. Знову студентська посвідка... З глузду з'їхати... Ні, я б точно не хотіла на студентську повернутись... Зачекай, а... хіба в докторантурі не можна працювати? Викладати?

ЗОРЯНА. Можна. Але на півставки. А щоб податися на робочу візу, треба працювати на повну. В одному місці. Я пройшлася кількома університетами та коледжами: на повну ставку мене ніхто не готовий узяти. Півставки — і все. А вже тим паче займатися моєю

візою та іншим... Не хочуть, у них і своїх спеціалістів багато, а тут тяганина з іноземкою... так що... довелося вимушено йти на студентську. Мені дуже мало часу поліція дала, щоб документи переоформити, аби мене не видворили з країни...

РИНА. Видворили? За що?

ЗОРЯНА *(іронічно)*. За фіктивний шлюб. Це порушення закону.

РИНА. Але ж він не був фіктивним!

ЗОРЯНА. А вони цьому не вірять! Вони своїм громадянам вірять... Я тобі це розповіла, щоб ти... Кохання коханням, а краще мати власну підставу для легального перебування тут, а не сподіватися, що з чоловіком завжди буде солодко і в кремових трояндочках... Тому, вирішиш ти повернутися чи не повернутися, думай про тип посвідки і про легальність. Це в еміграції головне... Господи, як подумаю, скільки років мені тепер іще тягти цього воза, з нуля... Наскільки ж простіше емігрувати у двадцять і жити мріями про кохання і щасливе майбутнє, ніж коли тобі вже четвертий десяток, а ти знову починаєш із нуля... Стресово. Тому й бачити нікого не хочеться...

РИНА. Так а чому ти у Светки оселилася?

ЗОРЯНА. Я просто шукала щось геть дешеве, мені зараз доводиться на всьому економити, щоб досягти цілі. Та економія мене не лякає. Мене тут дратує інше. Що вона безцеремонно лізе в моє життя, у мої речі. Вимагає уваги й щоб її пожаліли... А я сиджу й думаю: а хто б мене пожалів... Я наукову роботу пишу, а вона липне постійно зі своїми теревеннями. *(Передражнює.)* «І квартира щаслива, хоч і 13-та. І ліжко щасливе. Усі з нього одразу заміж виходять».

РИНА *(сміючись)*. Ну, така вона... балакуча. Правда, раніше вона була інша. Приємна, доглянута, зараз вона... опустилася сильно.

ЗОРЯНА. Та не в цьому річ! А в тому, що все це подається як турбота! Мовляв, як я про вас дбаю, допомагаю. Хоча вона наживається на нашій дурості, вибиває гроші з наївних дівчат. Нестерпна тітка...

РИНА. Вона не завжди була такою...

ЗОРЯНА. Виправдовуєш? Жалієш? От на таких наївних її показуха й розрахована.

Входить СВЕТКА. Вона абсолютно п'яна і ледве тримається на ногах. У руці в неї пляшка, ставить її на стіл. ЗОРЯНА дивиться так, ніби нічого іншого вона й не очікувала.

СВЕТКА. Привіт! Зустрічайте Светочку. У Светочки сьогодні горе, тому будемо плакати. *(Сідає і починає пити з горла.)* Заллю горе моє... сльозами. У Светочки сьогодні

смерть. Особиста і професійна. Звіль-ни-ли. Сказали — за профнепридатність і за те, що накосячила і запоролла їм роботу. На роботі я не-не, не п'ю, а тут... Вразили мене дзвінком. А вони прискіпалися, гади. Без-від-від-по-ві-даль-но пішла. Потім прийшла... А я видраюю там усе... А, ну, тобто займаюся з дітками, без передиху, не присідаючи... *(П'є, допиває, оглядає пляшку, чи є там ще щось, потім дивиться на РИНУ та ЗОРЯНУ, намагаючись зосередитися на них.)* Гей, дівчата, випийте зі мною, поховаймо ме-мене... на могилі... По стопочці....

РИНА. Та я... не дуже... Може, тобі допомогти прилягти?

СВЕТКА киває, РИНА допомагає їй лягти на ліжко.

ЗОРЯНА *(жорстко)*. Ми не будемо пити.

СВЕТКА. Тоді збігайте хто-небудь... щоб догнатися. Не можу. Душа просить ще, а все закінчилося.

ЗОРЯНА. Тьфу, бачити її вже не можу. Як добре, що скоро я з'їжджаю. *(До Рини.)* Давай прогуляємося, поговоримо ще. При ній не вдасться точно.

РИНА. Ну, давай... А як її одну в такому стані залишити?

ЗОРЯНА. Можна подумати, вона вперше в такому стані. Образливо інше — що нам треба з дому йти, щоб нормально без її бідкання поспілкуватися. *(Встає, йде до дверей.)* У, п'янь.

РИНА *(встає, йде за нею)*. А мені її шкода.

Ідуть. Якийсь час СВЕТКА лежить, потім різко здригається, як від поштовху, підривається з ліжка. Трохи отямилася.

СВЕТКА. Фух, ну й страхіття привиділося. А де всі? Пішли. Може, воно й добре. *(Сідає.)* Але кому душу вилити? От усі вважають, що мені пощастило, що в мене все добре. Нічого-то ви не знаєте про Светочку, тому й не розумієте! Я тридцять років тому їхала, мені ж усе селище заздрило. Особливо коли приїжджала потім в гості й хвасталася. А вже як заміж за місцевого вийшла — то все. Хоча посміхалася деколи: нічого-то ви про Светочку не знаєте. І як гуляла. І як чоловіка знайшла. І як дитину народила. Думала, от тепер усе в мене буде. А чоловік при кожній нагоді тикав, що підібрав Светочку в барі. Мене тоді черговий хахаль виставив із валізою, я взагалі не знала, що робити далі. Сіла за столик і навіть не замовляла нічого, просто цигарку курила. На чоловіків дивилася. Він сам на мене зреагував. Розговорилися. І просто сходу з собою забрав. А потім майже одразу й заміж покликав. І я ж вірила, що всі проблеми вирішено! А коли дізналася, що вагітна... Ну, правда, на той момент у барі я не знала! А він не вірив мені, думав, замутити хочу... Вимагав аборт... Це взагалі диво, що вдалося завагітніти з моїм... бекграундом... Довелося, звісно, з чоловіком домовитися, що спочатку я народжую, а потім уже з ним

розписуюся. Ну, щоб його батьком не записали. Не хотів він відповідальності на все життя. І все було добре, я була щаслива, що не треба ходити на цю довбану роботу... А потім просто одне нещастя за іншим. Спочатку донька моя у п'ятнадцять років заявила, що жити вона тут не хоче і повернеться до нашого задрипаного селища. Господи, скільки ж я тоді з нею сперечалася, доводила, що немає там перспектив, все майбутнє тут, що треба в європейський університет вступати. А вона все ні. Бачте, додому її тягне. От у мене вже зовсім інше «додому». Я вдома тут! Скільки ж ми з нею сварилися, але вона все одно поїхала. Свавільна. Потім чоловік почав хворіти, став боятися, що я в нього квартиру відберу, переписав на сестру... Це у них місцевий спорт такий: емігранткам нічого не давати, тільки використовувати... І я так-таки залишилася ні з чим. Довелося знову працювати. Ну, по мужиках уже йти не хотілося — вік і кураж не ті, довелося згадати, що за дипломом я вчителька... Але така туга! Туга за донькою! Скільки ж я її кликала. А вона ні. А у неї кохання, а у неї зальот, дитина в шістнадцять. Я її вмовляла аборт зробити, щоб цей тягар на собі не тягла без чоловіка. Але ні, у неї пристрасті до смерті... От тепер і виходить, що до смерті... Вбили її, дитиноньку мою вбили. Прямо перед судом. Мені сьогодні як подруга сказала, так я з роботи й пішла. Треба було випити. Не могла не випити. А потім повернулася на склад... ну, мене й вигнали. Ну як, як мені з цим жити! Адже я старалася заради доньки. Я на кожну студентку, що приїжджала, дивилася і мріяла, що от і моя нарешті схаменеться і приїде. А воно тепер... Як мені тепер? Я все втратила. Доньку, мрію, гроші — у мене нічого немає. Усе, заради чого я майже тридцять років билася, усе в прах. Моя голова не розуміє, не розуміє, як бути далі. Заради чого все це? *(Нишпорить по речах, по тумбочках та інших шафах.)* Ніде немає. Скільки я сьогодні... А воно все одно не бере. Хоч голову відрубай, воно не допомагає. Ех, нічого ви про Светочку не розумієте! І я сама тепер про себе нічого не розумію! Як жити, якщо нічого немає... ні... ні... Ні! У мене є онука. Але й з нею засада! Думала її сюди забрати, а сказали — ні. Іноземним громадянам не можна бути опікунами дітей з України й вивозити їх. Можна тільки в Україні опікуном стати й жити там. Закон такий, довбаний, на час війни... А там я тепер іноземка... Подруга моя все розпитала... Це... це проблема, тому що я тут. І хочу жити тільки тут! А з онукою — треба тільки там. Жити. А я жити не хочу! Блін, та що ж це — ніде ні пляшечки... Може принесуть дівчата... *(Обшукує і їхні речі. Знаходить гроші.)* О, гроші — це добре. Піду я. Немає в мене сил більше все це терпіти. *(Кричить.)* І ти заткнись, внутрішній голосе, не нагадувай мені! Тому що я не хочу цього чути й про це знати. НЕ-ХО-ЧУ! Мені це не треба! Я сюди їхала за свободою і за грошима, а не для того, щоб у воюючу пропащу країну і злидні з маленькою дитиною повертатися. Тому я ще поборюся. Поборюся — і все в мене буде.

Дзвінок у двері.

СВЕТКА. Ну нарешті. Може, послухали мене і принесли...

Біжить відчиняти, спотикається, падає. Доповзає до дверей, підводиться, відчиняє, падає знову тут же на підлозі. Входить АЛІСА.

АЛІСА. Мда... Різного я очікувала, але не такого... Це вже просто деградація...

СВЕТКА. Чого приперлася... *(Оглядає її.)* І з порожніми руками в гості...

АЛІСА. Я не в гості. Я прийшла на вираз твого обличчя подивитися. Коли ти дізнаєшся, що на тебе чекає вже за два тижні. Ти отримала повідомлення про виселення?

СВЕТКА *(похмуро)*. Отримала.

АЛІСА. Оце я прийшла тобі сказати, що компанія, в якій я працюю і маю частку у власності, викупила цей будинок. Буде перебудовувати під хостел. Хоча у тебе й так тут... Ну, це все не важливо. Так що доживаєш ти тут свої останні дні, скоро вилетиш... І шукатимеш оренду, де доведеться платити. Не натурою, як тут, а грошима. А брати їх тобі більше ніде буде. Я вже постаралася, щоб рознести про тебе інформацію. І тут в емігрантських колах, і до нашого селища вже дійшло. Там коли дізналися, скількох їхніх рідних ти обдурила і що ти звичайна повія, а не шанована вчителька, як вони думали... о, там твоєї доньці з онукою життя тепер не буде... Хоча тобі, схоже, на них давно плювати...

СВЕТКА *(раптом тихо)*. Що я тобі такого зробила?

АЛІСА. А просто гнида ти. Своїх обдирати й грабувати. Але тепер все!

СВЕТКА. Притерлася тут і обнагліла? Хоч би посоромилася...

АЛІСА. Просто виросла. І, на відміну від тебе, кар'єру не через ліжко роблю. А сама своє життя вибудувала. І соромитися мені нема чого. Щоб гідно жити я пашу як кінь!

СВЕТКА *(раптом сміється)*. Кінь... Кобила! Ти кобила! Тільки що ноги розсувати поки не навчилася. Точно! Ні, ти жеребець. Тому що це кобила з яйцями! *(Сміється все голосніше й голосніше, переходячи в істерику)*.

АЛІСА *(якийсь час дивиться з огидою, потім)*. Не збираюся слухати цю маячню. *(Переступаючи через Світланіні ноги, йде до дверей.)* Прощавай. Усього доброго не бажаю. Воно тобі не світить. *(Іде)*.

СВЕТКА *(поступово сміх перейшов у сльози; коли залишилася сама, виплакавшись, витерла обличчя, дивлячись у зал, як у дзеркало)*. Невже Аліска права? І нічого доброго мені вже не світить? *(Замислено зависає над цією думкою.)*

Сцена 5. Через декілька днів.

Ліжко Зоряни без ознак того, що тут хтось спить. Ліжко Светки теж. Багато речей прибрано. РИНА збирає останні речі у валізу. СВЕТКА сидить біля столу, дивиться в простір кудись над публікою в залі.

РИНА *(усміхаючись, у неї гарний настрій)*. Ну все. Дякую, що на тиждень прихистила.

СВЕТКА *(всю розмову сидить без емоцій, що контрастує з її поведінкою раніше)*. Помиритися зі своїм — це найкраще, що ти могла придумати. Я ж тобі кажу, щаслива ця квартирка.

РИНА *(підхоплюючи)*. Хоч і 13-та. *(Сміється.)* Так, ми тепло вчора поговорили, домовилися, як і що буде далі. Я подала документи, щоб заочно вчитися, а взагалі піду помічником флориста, мені завжди подобалися квіти.

СВЕТКА. Похвально.

РИНА. Я до мого Міхаеля прив'язалася за цей час. Усе ж він добрий і хороший. Ти сама казала, що тут за мужика треба триматися.

СВЕТКА. Треба триматися.

РИНА *(закриває валізу, сідає за стіл)*. Ну що, присядемо на доріжку. Вірю, що тепер у мене все складеться.

СВЕТКА. Складеться.

РИНА. А як ти? Будинок же виселяють за кілька днів. Треба щось придумати...

СВЕТКА. Придумати... Не переживай, я придумаю.

РИНА. Я підлогу скрізь помила, ти не думай, щоб після мене все чисто залишилося.

СВЕТКА. Угу.

РИНА. Ну. Я пішла?

СВЕТКА. Удачі.

РИНА *(іде до вішалки, знімає куртку, обертаючись)*. І дякую тобі за все. Все-таки багато в чому моє примирення з чоловіком завдяки тобі. Тільки без нього я зрозуміла, що з ним мені краще... Ну, всього хорошого. *(Постоявши й не отримавши відповіді, виходить)*.

Після того як вона пішла СВЕТКА якийсь час ще сидить, не змінюючи позу, потім встає.

СВЕТКА. Нарешті. *(Оглядає квартиру)*. Ну, що вдалося з дрібного продати, я продала. *(Дивиться на годинник.)* Валізу ще вчора в камеру схову відвезла, так що зможу піти без речей. Тільки гроші отримаю... Хахаль мій кликав до себе, щоб жити з ним, йому-то що, йому грошей за цю квартиру дали, а мені... дуля з маком... Не хочу я ані з ним залишатися, ані з ким іншим... Я просрала безліч років на ось це усе... А заради чого тепер — і сама не знаю... Я розумію, що можна залишитися, жити з новим мужиком,

спробувати знову повернутися до хорошого життя... Але я вже не хочу. Не хочу... Єдине, чого хочу — це бути з онучкою. А тут мене нічого не тримає... Як виявилось... Після того як мені сказали, що я не можу її сюди забрати, тому що я європейська громадянка, а вона ні... Мені так прикро стало. Так напоротися на те, за що стільки років боролася!.. Мені сказали, що тільки «на батьківщині», будь вона неладна, я мушу жити з нею до її повноліття. А це ще десять років... І нікого не хвилює, що тут я вже живу більше років, ніж прожила там. *(Пауза.)* І яка ж іронія! Я стільки сил витратила, щоб вирватися з цього багна, цього селища, цієї країни, а тепер знову повертатися... Але от що дивно... Дивно, мене тепер зовсім це не лякає. Ще рік тому хто б мені сказав, що я все кину і повернуся... я б сміялася. А зараз... Як доведеться там підлогу йти мити, або в школу за копійки... А я згодна. Я на все готова заради моєї дівчинки. Нікого в мене немає, ні до кого мене не тягне. Тільки до неї... Хоч і не бачила її ніколи... *(Встає, ходить по квартирі, перевіряючи, чи все прибрано.)* Так дивно, я точно вперше в житті бачу ці стіни, ці меблі, ці краєвиди... Думаю, яка ж красива ця країна, і яким теж красивим мало бути моє життя тут.... А відчуття, наче жила даремно... І куди воно взагалі пішло, моє минуле.... *(Дивиться у вікно.)* Зараз іще ці прийдуть. Добре хоч незнайомі з інтернету, з селища тепер ніхто не дзвонить. Усі вважають, що це я доньку в могилу звела... Ні, щодо цих совість не мучить. Вони для мене ніхто, переживу. А мені з онучкою на нове місце доведеться їхати, де мене ніхто не знає, починати з нуля. Мені гроші потрібніші. А їм батьки допоможуть. *(Знову дивиться у вікно.)* Я не пила сьогодні. Я з моменту розмови з Аліскою не п'ю, не можу пити. Думаю про свою реальність. Минуле огидне.... Майбутнє огидне також... Коли ж вони вже прийдуть. Я нервую, треба швидше валити, щоб до темряви встигнути країну покинути...

Дзвінок у двері. СВЕТКА йде відчиняти.

Ну, нарешті.

Входять ТРИ СТУДЕНТКИ (їх грають виконавиці ролей Аліси, Ріни, Зоряни, тільки в гримі/перуках).

СВЕТКА *(вмикаючи колишній запал).* Заходьте, гості дорогі. Господарями будете. Квартирка ця щаслива. Ви не переживайте, що 13-та. Усі, хто тут живе — потім добре влаштовуються. Розташовуйтеся, ставте валізи. Ось, дівчата, як і обіцяла, квартира без хазяйки, будете самі жити. Ви вже вступили? Вже студентки?

СТУДЕНТКА 1. Так, ми вже на навчання приїхали.

СВЕТКА. Ви всі з одного міста?

СТУДЕНТКА 2. Так, ми на мовних курсах разом вчилися, здружилися, вирішили разом і жити. Як сестри.

СВЕТКА. Зворушливо. Загалом, з вас за перший і останній місяць. Тобто за два. З кожної. Ось вам три комплекти ключів. *(Кладе на стіл ключі.)*

Дівчата дістають гроші, віддають їх СВЕТЦІ. СВЕТКА перераховує, ховає в сумочку, променисто усміхається.

СВЕТКА. Ось там кухня. Невелика, але зручна. Чай і печиво, щоб ви перекусили з дороги. Ну все, розташовуйтеся, обирайте ліжка. А я піду, не буду вам заважати. *(Підхоплює сумочку, йде до дверей, одягає куртку і швидко виходить.)*

СТУДЕНТКА 1 *(дістаючи з сумки шампанське)*. Ну що, дівчата, відсвяткуємо приїзд!

СТУДЕНТКА 2. Ой, я подивлюся, чи є келихи. *(Іде в кухню. Через хвилину повертається з трьома келихами в руках і коробкою печива.)* Є.

Усі троє сідають до столу. СТУДЕНТКА 2 відкриває пляшку, наливає в келихи.

СТУДЕНТКА 2. Музику постав, хай грає весело і бадьоро.

СТУДЕНТКА 3 вмикає веселу музику.

СТУДЕНТКА 1. Давайте селфі запилимо, що ми починаємо нове життя, в якому все у нас буде супер!

Стають для селфі, беруть у руки келихи, фотографуються з келихами на телефон, радісно сміються.

СТУДЕНТКА 2. А тепер можемо й випити.

СТУДЕНТКА 1. Життя наше тут тільки починається, але впевнена, що все у нас складеться добре! *(Піднімає келих.)* Любі дівчата, я оптимістка! Я вірю, що щастя і мир настануть на землі! Давайте за це! І за те, що... для нас починається цілком нове життя! Мине час і збудуться всі наші мрії!

Цокаються келихами, сміються, кожна думає про свої мрії та надії.

СТУДЕНТКА 3. Ах, якби ж знати! *(Замислено.)* Якби ж знати...

Завіса.

м. Братислава, червень 2026.